

Jewish Medical Ethics: End of Life Decision Making

Rabbi Lynn C Liberman, BCC
Session II

Criterion 1: A Hierarchy of Social Position

Text 1 Mishnah, Tractate Horayot 3:7-8

Compilation of teachings of 3rd century BCE–3rd century CE scholars in Eretz Yisrael (*tanna'im*); compiled and edited by Rabbi Yehudah HaNasi.

A man takes precedence over a woman when it comes to saving a life or restoring something lost, but a woman takes precedence with regard to the provision of clothes and redemption from captivity. If they both stand to be disgraced, the man supersedes the woman.

A *kohen* takes precedence over a Levite, a Levite over an Israelite, an Israelite over a bastard, a bastard over a *natin*, a *natin* over a convert, and a convert over an emancipated slave. When [does this order of precedence apply]? When all are equal, but if the bastard were to be a Torah scholar and the *kohen gadol* (High Priest) an ignoramus, a learned bastard takes precedence over an ignorant *kohen gadol*.

מִשְׁנָה, מִסֵּפֶת הַרְיֹוֹת ג', ז-ח
הָאִישׁ קוֹדֵם לְאִשָּׁה לְהַחְיֹוֹת וּלְהַשִּׁיב אֲבֵדָה וְהָאִשָּׁה קוֹדֶמֶת לְאִישׁ לְכַסּוֹת וּלְהוֹצִיאָהּ מִבֵּית הַשָּׂבִי
בְּזֶמַן שֶׁשְׁנֵיהֶם עוֹמְדִים לְקַלְקֵלָה הָאִישׁ קוֹדֵם לְאִשָּׁה.
כֹּהֵן קוֹדֵם לְלוֹי לְוִי לְיִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל לְמַמְזֵר וּמַמְזֵר לְנִתְיָן וְנִתְיָן לְגֵר וְגֵר לְעֶבֶד מִשְׁחָרָר אִימְתִי בְּזֶמַן
שֶׁכָּלָן שׁוֹיִן אֶבֶל אִם הָיָה מַמְזֵר תְּלָמִיד חָכֵם וְכֹהֵן גְּדוֹל עִם הָאֶרֶץ מַמְזֵר תְּלָמִיד חָכֵם קוֹדֵם לְכֹהֵן
גְּדוֹל עִם הָאֶרֶץ.

Criterion 2: Every Life is of Infinite Worth

Text 2 Mishnah, Tractate Sanhedrin 4:5

Compilation of teachings of 3rd century BCE–3rd century CE scholars in Eretz Yisrael (*tanna'im*); compiled and edited by Rabbi Yehudah HaNasi.

For this reason, humans were created [beginning with] a single unit, to teach you that anyone who destroys one Israelite life is deemed by the Torah as if he destroyed an entire world, and anyone who sustains one Israelite life is deemed by the Torah as if he sustained an entire world ... Therefore each and every person must say: "The world was created for me."

משנה, מסכת סנהדרין ד, ה
לפיכה נכרא אדם יחידי ללמדו שכל המאבד נפש אחת מישראל מעלה עליו הכתוב כאלו אבד
עולם מלא וכל המקיים נפש אחת מישראל מעלה עליו הכתוב כאלו קיים עולם מלא... לפיכה כל
אחד ואחד חייב לומר בשבילי נכרא העולם.

Criterion 3: Concentric Circles of Care

Text 3 Talmud Bavli, Tractate Bava Metzi'a 62a

Compilation of teachings of 3rd–6th century scholars in Babylonia (*amora'im*); final redaction in the 6th–7th centuries.

Two people are traveling on a journey and one is in possession of a jug of water, and the situation was such that if both drink from the jug, both will die, but if only one drinks, he will make it to civilization – Ben Petora taught: It is preferable that both of them drink and die, and let neither one see the death of the other. [This was the

5 accepted opinion] until Rabbi Akiva came and taught, *And your brother shall live with you (Vayikra 25:36)* indicates that your life takes precedence over the life of another.

תלמוד בבלי, מסכת בבא מציעא דף סב עמוד א
שנים שהיו מהלכין בדרך ובגיד אחד מהן קיתון של מים אם שותין שניהם מתים ואם שותה אחד
מהן מגיע לישוב דרש בן פטורא מוטב שישתו שניהם וימותו ואל יראה אחד מהם במיתתו של
חבירו עד שבא רבי עקיבא ולימד וחי אחיה עמה חיה קודמים לחיי חבירו.

Criterion 4: A Hierarchy of Needs

Text 4 Rabbi Yosef Karo, Shulchan Arukh, Yoreh De'ah 252:1

(1488–1575) The *Shulchan Arukh* (literally, the “Set-out Table”) is regarded by many as the authoritative code of Jewish Law.

Redeeming captives takes precedence over sustaining the poor and clothing them, and there is no *mitzvah* (commandment) more important than redeeming captives. Therefore, no matter the *mitzvah* for which the funds were raised [and designated], one may divert the funds for [the purpose of] redeeming captives. Even if they

5 collected [the funds] for building a synagogue, and even if they bought the wood and stones and designated them for [its] construction, such that it would [ordinarily] be forbidden to sell them for the sake of [performing] another *mitzvah*, it is nevertheless

permitted to sell them for the purpose of redeeming captives. But if they built it already, they should not sell it.

רב יוסף קארו, שלחן ערוה, יורה דעה רנב, א
פדיון שבויים קודם לפרנסת עניים ולכסותן ואין מצוה גדולה כפדיון שבויים הילכה לכל דבר
מצוה שגבו מעות בשבילו יכולים לשנותן לפדיון שבויים ואפילו אם גבו לצורה בנזן בית הכנסת
ואפילו אם קנו העצים והאבנים והקצום לצורה הבנזן שאסור למכרם בשביל מצוה אחרת מתר
למכרם לצורה פדיון שבויים אבל אם בנאוהו כבר לא ימכרו אותו.